

SÈRIE 4**Per a totes les preguntes.**

Tal i com consta als Criteris Generals, la prova d'Història ha de servir tant per a que l'alumnat demostrï el seu nivell de coneixements factuais com per a valorar la seva capacitat per raonar i elaborar respostes a partir de la pròpia reflexió sobre conceptes, fets i problemàtiques històriques, basades ambdues en les competències i coneixements adquirits a través del procés d'aprenentatge. En funció d'això, la correctora o corrector valoraran tant la maduresa de l'alumnat a l'hora d'elaborar les seves pròpies respostes de manera ordenada, coherent i utilitzant el llenguatge històric adequat, com el seu nivell de coneixements. En general, a l'hora de puntuar, es tendirà a valorar positivament allò que l'alumnat aporti més que no a restar allò que no hagi inclòs.

Les puntuacions assignades a cada exercici i a les diferents parts de cada exercici contingudes als Criteris Generals de la prova d'Història **són d'ús obligatori**.

Les pautes de correcció de les diferents subpreguntes que segueixen tenen per objectiu facilitar la tasca correctora i contribuir a la homogeneïtzació dels resultats d'aquesta. **Tenen caràcter orientatiu i no han de suposar que per a que l'alumnat obtingui la màxima puntuació hagi d'haver reproduït els continguts que consten de manera completa.**

Opció A**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus secundari (no contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un fragment del llibre de Miquel Izard *El segle XIX. Burgesos i proletaris* on es descriu la vida dels obrers de les colònies fabrils. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumne situï la font a la segona meitat del segle XIX a Catalunya, en el món de les colònies fabrils tèxtils que proliferaren a partir d'aquella època, expressió del creixement industrial d'un sector del qual el Principal era capdavanter i fins i tot hegemònic arreu de l'Estat. (0'75 punts).

c) Expliqueu el que diu la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat faci referència a les condicions de vida en les quals treballen i viuen els obrers i llurs famílies a les colònies tèxtils; a com els empresaris reingressen els salaris que paguen per la via de cobrar els lloguers de les vivendes de les colònies de les quals són propietaris, així com de les botigues, els estancs, etc.; la baixa qualitat dels productes que els subministren; i el catolicisme del qual impregnen la vida dins la colònia. (1 punt)

Pregunta 2

a) Expliqueu les característiques de la indústria catalana, els tipus d'establiments existents, les condicions de vida i treball que es donaven i les tendències de l'associacionisme obrer durant la Restauració fins 1898. (2'50 punts)

L'alumnat hauria de fer referència a les fonts d'energia, a la indústria metal·lúrgica i, sobretot, a la tèxtil cotonera i llanera; a la seva localització; a les fàbriques i colònies fabrils; a les duríssimes condicions de treball que es donaven a les indústries, fent referència a les llargues jornades laborals, al treball de les dones i dels nens i a la insalubritat dominant (1,25 punts); a l'associacionisme obrer, fent esment a les diferents tendències que s'hi donaven entre les quals cal destacar l'anarquista –a la vegada subdividida en sindicalista i antisindicalista- i la socialista, fent esment a la fundació de la Unió General de Treballadors a Barcelona el 1888. (1,25 punts)

b) Expliqueu l'evolució del moviment obrer i els conflictes socials a Catalunya entre 1900 i la Dictadura de Primo de Rivera, sense explicar-la. (2'50 punts)

L'alumnat hauria de fer referència a la vaga general de 1092, a la Solidaritat Obrera del 1909, a l'impacte del lerrouxisme sobre el moviment obrer, a la Setmana Tràgica del mateix any i les seves conseqüències; a la creació de la Confederació Nacional del Treball el 1910 (1,25 punts); a l'impacte econòmic i social de la Primera Guerra Mundial a Catalunya; a la vaga general de 1917, al Congrés de Sants (1918), a les diferents tendències dins la CNT, a la vaga general de 1919, fent esment dels Sindicats Lliures i al terrorisme patronal i obrer dels anys 1917 a 1922, fent esment dels líders obrers Salvador Seguí i Francesc Layret (1,25 punts).

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) del 1939 on apareix el general Franco acompanyat d'un bisbe i altres alts càrrecs eclesiàstics i per autoritats civils del Règim. (0'50 punts)

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumne situï la font l'any 1939, any en el qual acaba la Guerra Civil i comença el Franquisme sobre la totalitat del territori de l'Estat espanyol (0'75 punts).

c) Descriviu els personatges i les actituds que apareixen en la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat descriu la presència del general Franco –Generalíssim i cap de l'Estat i del partit únic- així com d'altres autoritats eclesiàstiques i civils (0'50 punts), en una escena on per una banda es veu l'ús de la salutació feixista adoptada pel Règim i també l'actitud de pleitesia de les autoritats eclesiàstiques envers Franco. (0'50 punts)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a) Expliqueu quin tipus de Règim va ser el franquista, quins eren els seus suports principals i quines lleis, partit i institucions creà fins al 1947. (2'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar l'Estat franquista en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis-; de caràcter feixista o inspirada en els feixismes; el seu caire centralista i uniformitzador, així com els seus suports entre la burgesia, propietaris agraris, exèrcit, església i també sectors de les classes mitjanes i populars catòliques (1'25 punts); hauria de fer referència i

enquadrar cronològicament institucions com el partit únic FET y de las JONS i els seus departaments; l'Organització Sindical; i les Corts no democràtiques; les lleis repressives com la de Responsabilitats Polítiques o la de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme, i a altres com el Fuero de los Españoles, la de Referèndum i la de Successió. (1'25 punts).

b) Expliqueu l'oposició al Règim durant tot el Franquisme. (2'50 punts)

L'alumnat hauria de fer referència a les dificultats de l'oposició per la repressió existent; als maquis, què foren i quan foren rellevants (1,25 punts); a la conflictivitat laboral creixent en els anys del "desarrollismo"; als Sindicats Verticals i a l'estratègia de l'oposició obrera d'infiltrar-s'hi; a l'agudització de les lluites obreres, estudiantils i de barris dels anys 1970-1975 de la crisi del règim; i a la qüestió del terrorisme, explicant que eren l'ETA i altres grups (1 punt).

Opció B**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un fragment d'un document públic de caràcter polític que va ser adreçat a Jordi I Rei de Grècia el març 1897. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0, 75 punts)

Cal que l'alumnat situï el Missatge dels Catalans al rei Jordi I de Grècia en el context de la Restauració, de les accions i reivindicacions catalanistes i en tant que una de les accions del catalanisme polític situada després de la redacció de les Bases de Manresa i abans de la creació de la Lliga Regionalista. (0'75 punts)

c) Comenteu DUES de les idees que conté la font. (1 punt)

Cal que l'alumne comenti dues de les idees que inclou la font, tals i com la referència a les arrels gregues de "la raça catalana"; l'empremta grega sobre la cultura catalana arran de la fundació d'Empúries; les relacions històriques entre Catalunya i la Grècia sotmesa als turcs; les èpoques d'enfrontament entre catalans i grecs; i, sobretot, l'admiració dels catalans pel Rei arran de la seva acció en favor de Creta. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'evolució del catalanisme polític durant la Restauració i fins al Memorial de Greuges (1885), explicant què va ser i la seva importància, així com la figura de Valentí Almirall. (2'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar els antecedents del regionalisme federalista i, després, la figura de Valentí Almirall, explicant qui era i què escriví i fent esment al Primer Congrés Catalanista (1880), a la fundació del Centre Català el 1882 (1,25 punts); i al procés que portà a la redacció del Memorial de Greuges, a qui s'adreçà; el seu caràcter alhora reivindicatiu i de protesta per la manca d'atenció tant administrativa com política de la monarquia envers Catalunya, en demanda del respecte i restitució de llibertats perdudes i també de protesta contra mesures concretes del govern i de defensa del proteccionisme (1,25 punts)

b) Expliqueu les característiques principals i els fets més rellevants del catalanisme polític des del Memorial de Greuges (sense explicar-lo) fins al 1901. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui què va ser Missatge a la Reina Regent de 1888 i la campanya de defensa del Dret Civil Català de 1889; l'obra del bisbe Torras i Bages "La Tradició Catalana" de 1892, la fundació de la Unió Catalanista el 1891 i la redacció de les Bases de Manresa el 1892, destacant el contingut d'aquestes en tant que formulació d'un model d'Estat federal que concediria amplis poders a Catalunya en sentit autònom, compatible amb un sufragi restringit (1'50 punts); caldrà també que expliqui l'oposició del catalanisme a la guerra de Cuba, el tancament de caixes, l'escissió de la Unió Catalanista i la creació de la Lliga Regionalista el 1901 (1 punt)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un cartell (0'25 punts) de propaganda política republicana, en concret de la Junta Delegada de Defensa de Madrid on es fa referència a l'existència de l'Exèrcit Popular que inclou totes les milícies (0'50 punts).

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi el cartell durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939) en concret en relació amb la creació de l'Exèrcit Popular de la República (0'75 punts).

c) Comenteu el missatge i els símbols continguts a la font. (1 punt)

El comentari de l'alumnat ha de referir-se a la creació o existència d'un Exèrcit Popular que inclou les milícies de partits i sindicats (0'50 punts); així com a la simbologia de les banderes regionals i d'organitzacions polítiques i sindicals i de la República representades a la font (0'50 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu l'evolució política de l'Espanya de Franco durant la Guerra Civil.(2,5 punts)

La resposta de l'alumnat hauria d'incloure la designació de Franco com Cap de l'Estat i *Generalísimo*; la supressió de les llibertats i de la democràcia, així com la supressió de les reformes republicanes; la creació del partit únic Falange Española Tradicionalista y de las JONS per unificació de falangistes i carlins i la seva importància (1'25 punts); la formació del primer govern el 1938; què va ser el Fuero del Trabajo (1938) i com s'organitzà el control i l'enquadrament de la població (1,25 punts)

b) Expliqueu l'evolució militar de la Guerra Civil. (2'50 punts)

La resposta de l'alumnat hauria d'incloure una breu descripció de les principals etapes militars de la guerra civil: les de la zona centre que tenien per objectiu final la presa de la capital, la conquesta del Nord, la batalla de Terol i la partició de la zona republicana (1'25 punts), així com la Batalla de l'Ebre, ocupació de Catalunya i ocupació de la zona centre (1'25 punts) fent esment igualment a les principals batalles o fets bèl·lics que es donaren dins cadascuna. (L'alumnat podrà aconseguir la màxima puntuació amb qualsevol resposta que inclogui les fases esmentades, independentment de la puntuació parcial indicada)